

ДОСВІД ГРОМАДЯНСЬКОГО ТА ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ В КЛУБІ ЮНИХ МОРЯКІВ «ЕКВАТОР» З ФЛОТИЛІСЮ М. ЕНЕРГОДАР

Демєхіна О.І.

Україна, м. Енергодар, Клуб юних моряків «Екватор» з флотилією.

Патріотизм - це любов до Батьківщини, одне з найбільш глибоких почуттів, закріплених віками.

Метою роботи педагогічного колективу позашкільного навчального закладу «Клуб юних моряків «Екватор» є виховання громадянина - патріота нашої держави. Здійснюється патріотичне виховання шляхом встановлення і підтримки балансу державного, сімейного і громадянського виховання, формування різноманітних виховних систем, сучасного досвіду українського народу, його історико-культурних традицій, духовності, моралі, ідеології.

Колектив клубу ставить перед собою такі завдання: піднесення ролі державної та військової символіки у вихованні курсантів; виховання критичного мислення у підлітків, вміння вести діалог, дебати; формування політичної культури вихованців шляхом залучення їх до самоврядування, вміння давати оцінку історичним подіям; упровадження анкетування курсантів - випускників з метою з'ясування їхньої громадянської зрілості та системи цінностей; здійснення різнопланової роботи з правового навчання та виховання за допомогою представників правозахисних організацій правоохоронних органів, інших фахівців у галузі права; проведення та аналіз результатів профілактичної роботи в гуртках щодо попередження негативних звичок, у т.ч. куріння, вживання алкогольних напоїв та наркотичних засобів; посилення ролі родинного виховання з метою покращення мікроклімату у сім'ях; використання місцевого матеріалу для екологічного виховання; залучення курсантів до природоохоронних акцій по збереженню і збагаченню природи рідного краю.

Досвід патріотичного виховання дітей та учнівської молоді підтверджує, що в роботі педагогічного колективу закладу вже склалась певна система, чітка перспектива, яка відповідає основним завданням навчально-виховного процесу. Все багатство форм і методів навчально - виховної роботи спрямовується на пробудження і формування у вихованців не лише патріотичних почуттів, а і патріотичних поглядів, переконань,

ідеалів. Такі комплексні виховні завдання реалізуються у процесі проведення циклів бесід, вечорів запитань і відповідей.

Провідним етапом у патріотичному становленні юних громадян України є виховання пошани до Конституції – основного Закону України, шанобливого ставлення до державних символів України. З цією метою у навчальних кабінетах клубу оформлені куточки державної символіки, інформаційні підбірки про історію виникнення, державне значення і використання Державного Прапора України, Державного Гербу України і Державного Гімну України.

Розуміючи завдання української національної школи, будучи глибоко переконаними в тому, що майбутнє України належить саме тим, хто зараз за партами, ми, керівники гуртків, вбачаємо своїм завданням виховати людину - патріота, громадянина, гуманіста та сім'янина.

Багатий своїми бойовими, трудовими і народними традиціями Запорізький край. В місті Енергодар широко вшановують подвиг українського народу у Великій Вітчизняній війні. Керівниками гуртків клубу приділяється велика увага вшануванню ветеранів Великої Вітчизняної війни, пам'яті загиблих героїв.

Враховуючи неоціненну роль книги та іншої друкованої продукції в системі патріотичного виховання, в клубі вживаються заходи щодо посилення ролі міських бібліотек, реалізовується програма впровадження нових інформаційних технологій з проблем навчання та виховання дітей та молоді. Клуб юних моряків співпрацює з бібліотекою – філією N4, де проводяться зустрічі, тематичні вечори, конференції, конкурси, дискусії та тематичні тижні, присвячені подіям Великої Вітчизняної війни 1941-1945 рр. У бібліотеці зібрані матеріали періодичної преси про бойові подвиги у роки війни мешканців Запорізької області та матеріали відеотеки з історії України, які дають можливість курсантам більш глибоко і реально уявити про боротьбу з ворогом на теренах колишнього Радянського Союзу. Книга була і залишається джерелом знань.

Вже стало традицією щорічно, до дня виводу військ з Афганістану, приймати участь в покладанні квітів до стели воїнам – афганцям, проводити уроки мужності, вечори пам'яті, присвячені героям, зустрічі з ними.

Чорнобиль... Ніколи не зітреться з нашої пам'яті Чорнобильська трагедія. Вона увійшла в історію, в усі хроніки людства як незагойна рана на тілі України. В ці сумні квітневі дні у клубі проводяться уроки пам'яті, уроки - спогади, на яких дітям

розповідають про тих, хто допомагав у скрутну хвилину; хто загинув, прикриваючи собою чорну безодню блоку.

Слід відзначити, що в навчально-виховному закладі пошквалилась пошукова, дослідницька діяльність курсантів із висвітлення окремих нерозкритих сторінок історії. Зріс інтерес до вивчення історії населених пунктів, життя і діяльності славних земляків. В клубі створено краєзнавче об'єднання «Екватор», мета діяльності якого полягає в залученні учнівської молоді до вивчення та збереження історико - культурної спадщини рідного краю, вихованні патріотизму, шанобливого ставлення до історії і культури українського народу. Юні краєзнавці використовують у роботі різні форми і методи пошукової діяльності: працюють в архівах краєзнавчих музеїв, бібліотеках, записують спогади людей, здійснюють походи та експедиції, приймають участь в обласних історико - краєзнавчих форумах, на яких краєзнавче об'єднання неодноразово здобувало призові місця та звання «Кращого краєзнавчого об'єднання», а курсанти – «Кращого історика – краєзнавця».

Продовжується робота з впровадження засобів щодо забезпечення та утвердження здорового способу життя, формування комплексної системи забезпечення моральних засад курсантів КЮМ. У клубі працюють гуртки фізкультурно - спортивного напрямку: «Плавання», «Морське багатоборство», «Вітрильний спорт». Курсанти цих гуртків приймають активну участь в міських, обласних та Всеукраїнських змаганнях.

Виховання у підростаючого покоління бережливого ставлення до природи є важливим фактором побудження любові до Батьківщини. Адже відомо, що по-справжньому, свідомо можна любити тільки те, що глибоко розумієш і знаєш. Любов до Батьківщини – це, у першу чергу, любов до тих міст, де ти народився і ріс, де ти живеш і працюєш. А тому педагогічний колектив КЮМ приділяє велику увагу екологічному вихованню курсантів.

Завдання екологічного виховання курсантів полягають у наступному:

- формувати у вихованців усвідомлення того, що людина є частиною природи і відповідає за неї як за національну і загальнолюдську цінність;
- дати дітям знання, практичні вміння і навички раціонального природокористування;
- розвивати здатність оцінювати стан навколишнього середовища, приймати правильні рішення для його поліпшення.

З цією метою в клубі працює гурток «Гідробіологія», силами якого створений і функціонує зоологічний куточок. Мета його створення – сприяти екологічній освіті та вихованню курсантів, звернути їх увагу на проблеми екології рідного краю та формувати почуття причетності до природоохоронної справи, показати, що можуть діти практично зробити для збереження природи рідного краю. Традиційними стали екологічні походи до соснового лісу - улюбленого місця відпочинку мешканців та гостей міста - з метою очищення його від сміття. Вихованці клубу є активними учасниками місячників упорядкування та озеленення території, постійно виконують доручення міської ради з охорони та збереження довкілля. Перед педагогами стоїть завдання виховання громадян нового типу, справжніх господарів рідної землі, знаючих, творчих, відповідальних. Кожен громадянин України може і повинен стати природолюбом, природоохоронцем.

Розроблена і реалізовується відкрита комплексна програма „Традиція”, яка ставить за мету виховання поваги до батьків, свого родоводу, до традицій рідного народу, формування розвиненої духовності дитини, моральної та художньо - естетичної культури. Традиційним стало в КЮМі проведення різдвяних свят, циклу лекцій – диспутів з народознавства. Важливим традиційним засобом національно-патріотичного виховання є вивчення символіки нашого народу. Знайомство з народними та державними символами відбувається в ході проведення виховних годин та вечорів: "Національні символи України", "Наша Батьківщина", "Хліб - символ народного добра", "Український рушник", "Без верби і калини немає України".

Пробудженню любові до рідного краю, вихованню патріотичних поглядів і переконань сприяють різні виховні заходи. Клуб співпрацює з благодійною організацією «Екіпаж», спілкою «Милосердя», приймає участь в акції «Гурбота» - допомога людям похилого віку, в благодійній акції до Дня інваліда «Адреса милосердя», проводить зустрічі з воїнами АТО.

Забезпечення активної участі вихованців у діяльності органів дитячого самоврядування є високоефективним шляхом формування в них здорового колективізму, активної соціальної позиції, глибокого патріотизму.

Вихованню у молоді ідеалу людини - патріота, захисника Вітчизни, сприяє і вивчення козацьких традицій та звичаїв. Щороку, 14 жовтня, в день Святої Покрови Богородиці, покровительки козацтва, проходять у нас „Козацькі забави”.

Педагоги закладу добре розуміють, що помітні здобутки у формуванні цілісної особистості патріота, її активна соціальна позиція та громадянське загартування значною мірою залежить від результативності форм, методів і прийомів навчання та виховання. В навчально - виховному процесі використовуються різні методи, але особлива увага приділяється рольовій грі. Гра – справа серйозна і дуже важлива, а тому необхідно, щоб вона була не епізодом, а проходила б крізь усе життя дитини, як у клубі, так і вдома. Дитина має жити чудовою, захоплюючою атмосферою гри і з великою радістю зустрічати наступний день.

Незалежність, здобута двадцять років тому, тепер під загрозою. В небезпеці тепер і національна цілісність України – військове протистояння між державами та громадянські конфлікти завжди обертаються трагедією для народу. Наша Батьківщина стоїть на роздоріжжі, де єдність та мир - один правильний шлях, решта – приведуть до розрухи, хаосу та згасання.

Чи потрібно говорити з дітьми про війну? Як сформувати реальне бачення та ставлення до воєнних подій? На якому матеріалі ґрунтуватися, з яких передумов виходити? Питання не прості і, на жаль, своєчасні. Говорити з дітьми про війну життєво важливо, і таку розмову треба вести так, щоб в їхніх душах надовго залишився слід пам'ятних спогадів.

Отже, військово - патріотичне виховання у Клубі юних моряків «Екватор» має певну систему і є ефективним шляхом формування громадянськості в освітньо - виховному процесі і дає змогу комплексної реалізації цілісного процесу виховання громадянина, патріота України на засадах гуманітарної освіти та національних традиціях. Працюючи над цим завданням, педагогічний склад Клубу дійшов до висновку - у патріотичному вихованні особливого значення набуває особистісно-орієнтований підхід, коли у центрі освітньо - виховного процесу – інтереси дитини, її потреби та можливості, права окремого індивіда, його суверенітет. Педагогічний колектив Клубу юних моряків «Екватор» націлений на майбутнє, на пошук інноваційних технологій патріотичного виховання підрастаючого покоління. Адже від того, якими стануть випускники, залежить і майбутнє нашої держави.

Використана література:

1. Аналіз ефективності роботи гуртків КЮМу в 2012 -2013 навчальному році.-Управління освіти Енергодарської міської ради Запорізької області. Клуб юних моряків «Екватор» з флотилією.- Енергодар, 2014.
2. Грабко В.П. Зміст і реалізація патріотичного виховання. -Управління освіти і науки Полтавської обласної державної адміністрації. Громадянсько- патріотичне виховання учнівської молоді: здобутки та проблеми освітян Полтавщини.-Полтава, 2005.
3. Корф І.В. Вплив ігрової діяльності на виховання патріотичних почуттів дітей молодшого віку. - Управління освіти і науки Полтавської обласної державної адміністрації. Громадянсько патріотичне виховання учнівської молоді: здобутки та проблеми освітян Полтавщини.-Полтава, 2005.
4. Шоцька О.В. Взаємодія сім'ї, школи, громадськості у формуванні свідомого фахівця, громадянина, патріота.-Управління освіти і науки Полтавської обласної державної адміністрації. Громадянсько патріотичне виховання учнівської молоді: здобутки та проблеми освітян Полтавщини.- Полтава, 2005.